

ИЗВЕШТАЈ

за

**МАЈ
2025.**

**О СТАЊУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
У ГРАДУ КРАГУЈЕВЦУ**

КРАГУЈЕВАЦ У МАЈУ

5

**АЕРОЗАГАЂЕЊЕ НА ТЕРИТОРИЈИ
ГРАДА КРАГУЈЕВЦА у МАЈУ 2025. године**

10

**ИЗВЕШТАЈ О МЕРЕЊУ КОМУНАЛНЕ БУКЕ
за мај 2025. године**

14

**Деропалинолошки извештај
за град Крагујевац - мај 2025. год**

ЕКО ВЕСТИ

16

Град и „Водовод“ у заједничкој мисији очувања акумулације „Гружа“

18

Потписани уговори за финансирање/суфинансирање пројеката у области заштите животне средине

19

Додељена годишња признања Крагујевачки слез за 2024. годину

20

Јачање еколошке свести кроз уређење простора око стадиона „Чика Дача“

21

Чишћење дивљих депонија и видео надзор

22

Енергетски потпуно санирано пет основних школа

23

Санација пепелишта - Крагујевчанима чист ваздух, грађевинцима сировина

24

Настављају се инвестиције које се односе на заштиту животне средине

25

Одржива пољопривреда је будућност пољопривреде у Србији

Извештај за мај

2025

Институт
за јавно здравље
Крагујевац

АЕРОЗАГАЂЕЊЕ НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА КРАГУЈЕВЦА У МАЈУ 2025. ГОДИНЕ

СТРУЧНО МИШЉЕЊЕ О КВАЛИТЕТУ ВАЗДУХА

У мају 2025. године праћен је квалитет ваздуха, имисиона мерења на више локација у граду Крагујевцу.

СУМПОР ДИОКСИД

У току овог месеца, 24 часовне вредности сумпор диоксида биле су испод законом дозвољених $GVI\ 125\ \mu g/m^3$.

Максимална измерена вредност била је $6\ \mu g/m^3$, измерена на мерном месту индустријска зона "Чистоћа" 22.05.2025. године.

АЗОТ ДИОКСИД

У току овог месеца, 24 часовне вредности азот диоксида биле су испод законом дозвољених $GVI\ 85\ \mu g/m^3$.

Максимално измерена вредност била је $46\ \mu g/m^3$, на мерном месту код медицинске школе "Сестре Нинковић" 03.05.2025., док је граница толеранције $40\ \mu g/m^3$.

ИНДЕКС ЦРНОГ ДИМА

У току овог месеца, 24 часовне вредности индекса црног дима биле су изнад законом дозвољених $GVI\ 50\ \mu g/m^3$ на два мерна места раскрсница "Мала вага" и центар града "Штафета".

Максимално измерена вредност била је $54\ \mu g/m^3$, на мерном месту раскрсница "Мала вага" 05.05.2025. године.

Укупно је био 1 дан са вредностима изнад $GVI\ 50\ \mu g/m^3$ на мерном месту "Штафета", а на мерном месту зона раскрсница "Мала вага" два дана.

Резултати испитивања концентрација SO_2 , чађи, NO_2 (основне загађујуће материје) на подручју града Крагујевца у току МАЈА 2025. године

Локалне мерне станице за имисиона мерења (24 h мерења)	СРЕДЊА МЕСЕЧНА ВРЕДНОСТ			МАКСИМАЛНА ВРЕДНОСТ			БРОЈ ДАНА ИЗНАД ГВИ		
	SO_2 $\mu g/m^3$	Чађ $\mu g/m^3$	NO_2 $\mu g/m^3$	SO_2 $\mu g/m^3$	Чађ $\mu g/m^3$	NO_2 $\mu g/m^3$	SO_2 $\mu g/m^3$	Чађ $\mu g/m^3$	NO_2 $\mu g/m^3$
Чистоћа	3	30	17	6	36	37			
Споменик Штафета	<3	37	26	4	53	37			
О.Ш. „Мирко Јовановић“	<3	33	15	3	40	25			
Пивара	<3	31	12	4	39	20			
О.Ш. "Станислав Сремчевић"	3	30	12	5	40	23			
* ГВИ (гранична вредност имисије)									
Г В И	за SO_2 за 24 часа						125 $\mu g/m^3$		
	за SO_2 за годину дана						50 $\mu g/m^3$		
	за чађ за 24 часа, одн. за годину дана						50 $\mu g/m^3$		
	за NO_2 за 24 часа						85 $\mu g/m^3$		

УКУПНЕ ТАЛОЖНЕ МАТЕРИЈЕ

GVI за укупне таложне материје износи 450 mg/m²/дан.

Укупне таложне материје у мају 2025. године мерене су на четири мерна места: "Аутобуска станица", "Бриони" као и "медицинска школа" и раскрсница "Мала вага". Укупне таложне материје нису прекорачиле максимално дозвољену вредност (450 mg/m²/дан). На мерном месту медицинска школа "Сестре Нинковић", измерена је највећа вредност у мају 2025. године од 249,15 mg/m²/дан.

МЕРНО МЕСТО	УКУПНЕ ТАЛОЖНЕ МАТЕРИЈЕ	Растворне материје	Нерастворне материје
Мерна јединица	mg/m ² /дан	g/m ² /дан	g/m ² /дан
1. Пивара - „Бриони“	147.32	101.71	45.61
2. Аутобуска станица	182.15	74.17	107.97
3. Медицинска школа	249.15	211.55	37.60
4. Мала Вага	216.87	172.59	44.28
МДК	за укупне таложне материје	450 mg / m ² / дан	

ТЕШКИ МЕТАЛИ

Концентрације тешких метала (олова, цинка, никла и кадмијума) из таложних материја мерене су на сва четири мерна места (Мала Вага и Медицинска школа, Бриони и аутобуска станица) и у **мају 2025.** године су биле у оквиру очекиваних вредности.

Резултати испитивања концентрација тешких метала из седиментних материја на испитиваним локацијама за град Крагујевац у току МАЈА 2025. године

ЛОКАЦИЈА	ОЛОВО	КАДМИЈУМ	ЦИНК	НИКЛ
ГВИ	250 µg/m ² /дан	5 µg/m ² /дан	400 µg/m ² /дан	µg/m ² /дан
Пивара - „Бриони“	3.22	<0.05	6.84	1.95
Аутобуска станица	3.32	<0.05	10.49	1.49
Медицинска школа	0.66	<0.05	6.89	1.32
Мала Вага	3.21	<0.05	13.53	<0.15

СУСПЕНДОВАНЕ ЧЕСТИЦЕ величине PM_{10}

Суспендоване честице величине PM_{10} мерене су на локацији О.Ш. "Мирко Јовановић", континуирано 24 часа, од 01.05. - 31.05.2025. године. Суспендоване честице PM_{10} у праћеном периоду нису прелазиле граничну вредност.

Највећа вредност за PM_{10} била је **$48,7 \mu\text{g}/\text{m}^3$** , измерена 21.05.2025. године (гранична вредност ГВИ $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$). Током маја 2025. године у праћеном периоду није било дана са измереним вредностима изнад граничне вредности.

Тешки метали у суспендованим честицама за МАЈ 2025. године

Мерно место	ОШ "Мирко Јовановић" (тешки метали у сусп. честицама PM_{10})			
Параметар	Кадмијум	Олово	Никл	Арсен
Мер. Јед.	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	ng/m^3	ng/m^3	ng/m^3
Метода испитивања	SRPS EN 14902:2005			
Број мерења	7	7	7	7
Средња месечна вредност	1.0	0.029	10.3	<0.9
Максимална месечна вредност	2.1	0.056	18.3	<0.9
Број дана изнад ГВИ				

ТЕШКИ МЕТАЛИ У PM_{10}

Концентрације тешких метала (кадмијума, олова, никла и арсена) у суспендованим честицама величине PM_{10} мерене су на локацији ОШ "Мирко Јовановић" 01.05.2025., 11.05.2025., 21.05. и 27.05.2025. године.

Испитане вредности за олово нису прелазиле ГВ вредност, односно испитиване вредности кадмијума, никла и арсена биле су ниже него циљне вредности за поменуте метале у суспендованим честицама PM_{10} током мерних дана у мају 2025. године.

Одређивање укупних суспендованих честица и честица PM_{10} за МАЈ 2025. године

ЛОКАЦИЈА Незваног јунака (О.Ш. Мирко Јовановић)	Средња месечна вредност	Максимална вредност	Број дана изнад ГВИ
PM_{10}	22.0	48.7	

АЗОТ ДИОКСИД и ЧАЋ
– пореклом из саобраћаја

Имисија азот диоксида и чађи пореклом из саобраћаја за МАЈ 2025. године

	АЗОТДИОКСИД			ЧАЋ		
ГВИ	85 µg/m³			50 µg/m³		
ЛОКАЦИЈА	Средња месечна вредност	Макс. вредност	Број дана изнад ГВИ	Средња месечна вредност	Макс. вредност	Број дана изнад ГВИ
Средња медицинска школа	28	46		30	37	
Мала вага	10	18		35	54	2

ЗАКЉУЧАК

У мају 2025. године, на основу резултата имисионих мерења, може се закључити да је квалитет ваздуха био задовољавајући, са минималним оптерећењем квалитета ваздуха индексом црног дима (чађи) на посматраним локацијама, пре свега као последица интензивног саобраћаја.

Овакав квалитет ваздуха је могао неповољно да утиче на осетљиве популације грађана (старији грађани, хронични кардио и пулмо болесници, реконвалесценти).

КРАТКОРОЧНЕ МЕРЕ

Редовно прање и чишћење улица и тротоара у урбаном делу града, посебно део града око аутобуске станице и самом центру (влажно прање). Ограничење кретања тешких камиона и шлепера у центру града током саобраћајних шпицева.

ДУГОРОЧНЕ МЕРЕ

Смањивати број индивидуалних ложишта на чврста горива (дрво, угаљ), рад енергана система централног даљинског грејања изменити; наставити увођење гасификације. Озелењавање јавних површина (стварањем мини паркова)..

ИЗВЕШТАЈ О МЕРЕЊУ КОМУНАЛНЕ БУКЕ

за МАЈ 2025. године

Мерење и елаборирање нивоа комуналне буке у МАЈУ 2025. године спроведено је у Крагујевцу дана 12.05. и 13.05.2025. године на задатим мерним местима, одређивањем меродавног нивоа буке за дан, вече и ноћ (два мерења у дневном термину, једно мерење у вечерњем и два мерења у ноћном термину).

Мерење буке у животној средини извршено је у складу са следећим прописима: Уредба о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини ("Службени гласник Републике Србије", бр. 75/10), SRPS ISO 1996-2 Описивање, мерење и оцењивање буке у животној средини – одређивање нивоа буке у животној средини, Закон о заштити од буке у животној средини ("Службени гласник Републике Србије", бр. 36/09, 88/10).

РЕЗУЛТАТИ			
МЕРНО МЕСТО		Опис локација	Опис потенцијалних извора буке
1.	Раскрсница код "Порте" – зона градског центра	Мерно место је травнате површине на простору летње баште угоститељског објекта "Порта". Апарат за мерење буке је окренут у правцу раскрснице улица краља Александра I Карађорђевића и Кнеза Милоша. Лево од апарата је простор летње баште, а потом поменути угоститељски објекат, десно је затрављен простор летње баште, а потом улица кнеза Милоша преко пута које се налазе објекти градске цркве. Преко пута поменуте раскрснице налазе се стамбене-пословне вишеспратнице са низом локала различите намене.	Бука до мерног места допире од саобраћаја, пролазника и музичког програма из угоститељског објекта "Порта".
2.	Зона поред прометних саобраћајница, раскрсница "Мала вага"	Мерно место је са јавне површине – платоа на простору трга Мала вага. Апарат за мерење буке је окренут у правцу центра раскрснице од које се налази на растојању од 25м, лево од апарата је улица "Кнеза Милоша", а потом стамбена вишеспратница, десно од апарата је трговачко-пословни објекат, а потом стамбена вишеспратница. Иза апарата је простор трга са пар ретких високих стабала, а потом улица "Гружанска" иза које су такође вишеспратнице, стамбено-попословног типа.	Доминантан извор буке на предметној локацији представља саобраћај са горе поменутих улица.
3.	Обданиште "Чуперак" – индустријска зона	Мерно место је паркинг простор испред обданишта "Чуперак". Апарат за мерење буке је окренут у правцу ул. "Драгослава Срејовића", на растојању од 30м од средине исте, иза које се налазе индустријски објекти фабрике "Чар", а потом у даљем низу поред улице и објекти других фирми које послују на предметној локацији. Лево од апарата је паркинг простор са аутомобилима, а потом пошумљен простор "Еко-парка Илина вода" са ниским и високим растињем. Десно од апарата је затрављен отворен простор, потом ретко ниско и високо растиње које се простира све до парцеле на коме се налазе индустријски објекти.	Бука до мерног места допире из индустријских објеката на предметној локацији и од саобраћаја који се одвија горе наведеном улицом.
4.	Насеље Аеродром – стамбена зона	Мерно место је са јавне површине - тротоара поред јавне чесме у насељу Аеродром. Околни простор чини затрављена површина са врло ретким високим растињем, а потом у окружењу стамбене вишеспратнице. Апарат за мерење буке је окренут у правцу једне од вишеспратница ка јужном делу насеља. Лево и десно од апарата су стамбене вишеспратнице, иза апарата су објекти и двориште дечјег обданишта "Полетарац".	Бука до мерног места допире од саобраћаја са улица које окружују насеље, од деце која се играју у дворишту обданишта и од пролазника.

5.	У болничкој зони, КЦ Крагујевац – на травњаку у правцу ул. Змај Јовина-споменик Михајлу Илићу.	Мерно место је са простора малог парка поред споменика др Михајлу Илићу. Апарат за мерење буке је окренут у правцу зграде у којој се налази економско-финансијска служба, иза апарата је објекат централне болничке кухиње на којој је монтиран вентилатор који на предметној локацији представља извор са највишим нивоом буке, десно од апарата је објекат у коме је смештено одељење за инфективне болести, лево је објекат у коме су смештена одељења за правне послове и одељење за кожне болести.	Бука до мерног места допире од саобраћаја са локалних улица из болничког круга, са улице Змај Јовине и од горе поменутог вентилатора на објекту кухиње.
6.	Зона одмора и рекреације, Велики парк	Мерно место је са простора Великог парка. Апарат за мерење буке је постављен 30m од улице Сестре Јањић и окренут у правцу исте иза које се налази зграда факултета инжењерских наука, лево од апарата на око 30m је угоститељски објекат, десно и иза апарата је простор парка са високим растињем средње густине.	Бука до мерног места допире од саобраћаја са улице Сестре Јањић, из поменутог угоститељског објекта и пролазника са предметне локације.

Методологија

Одређивање вредности дневног и ноћног нивоа комуналне буке вршено је према прописаној методологији.

Мерење нивоа буке вршено је прецизним импулсним мерачем нивоа звука NORSONIC тип NOR 118. За једно трећинску октавну анализу буке коришћен је филтер сет. Калибрација је извршена пре и после самог мерења.

Пре одређивања нивоа комуналне буке, одређивани су микроклиматски услови, који су од

значаја за меродавност резултата: температура ваздуха, релативна влажност ваздуха, ваздушни притисак и брзина ветра добијени су од локалне хидрометеоролошке станице, која је у саставу Републичког хидрометеоролошког завода

Мерење буке у комуналној средини извршено је на висини од 1,2 m до 1,5 m од површине терена, на удаљености најмање 3,5 m од зидова објеката. Мерење буке којој су изложене зграде

у насељима вршено је на 1 до 2m од фасаде. Мерења су вршена према упутству за мерење буке и прописа у области буке у животној средини. Апарат за мерење буке је постављен на висини од 1,5m од тла. Извршена су мерења у трајању од по 15 минута у сваком термину.

Приликом мерења на отвореном простору одређена је и учесталост проласка лаких и тешких моторних возила.

АКУСТИЧКЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ БУКЕ

ВРЕМЕНСКА	ФРЕКВЕНЦИЈСКА
Непроменљива бука:	Широкопојасна бука:
Променљива бука:	Ускопојасна бука:
Испрекидана бука:	Са истакнутим тоном:
Импулсна бука:	Са нискофреквентним садржајем:
Током мерења, промена нивоа буке „споро“, је показала колебање веће од 5dBA, па је стога бука променљива.	Спектралном анализом је утврђено да је расподела звучне енергије у више суседних октава равномерна.

МЕРНО МЕСТО 1		Еквивалентни ниво dB(A)			
		измерени ниво	додатак	меродавни ниво	дозвољени ниво
ДАН	8.00 - 11.00	69.8		70	65
	13.00 - 16.00	66.3		66	65
ВЕЧЕ	18.00 - 22.00	68.4		68	65
НОЋ	23.00 - 02.00	54.1		54	55
	03.00 - 06.00	55.6		56	55
ОЦЕНА	Према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетни ефеката буке у животној средини (Сл.гласник Републике Србије, бр. 75/2010), меродавни нивои буке испитаних звучних извора не прелазе дозвољени ниво за зону дуж главних градских саобраћајница (за дан и вече, максимални дозвољени ниво 65 dBA) и за ноћ (максимални дозвољени ниво 55 dBA)				

МЕРНО МЕСТО 2		Еквивалентни ниво dB(A)			
		измерени ниво	додатак	меродавни ниво	дозвољени ниво
ДАН	8.00 - 11.00	65.6		66	65
	13.00 -16.00	67.0		67	65
ВЕЧЕ	18.00 - 22.00	60.5		61	65
НОЋ	23.00 - 02.00	53.9		54	55
	03.00 - 06.00	56.0		56	55
ОЦЕНА	Према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетни ефеката буке у животној средини (Сл.гласник Републике Србије, бр. 75/2010), меродавни нивои буке испитаних звучних извора не прелазе дозвољени ниво за зону градски центар (за дан и вече, максимални дозвољени ниво 65 dBA) и за ноћ, (максимални дозвољени ниво 55 dBA)				

МЕРНО МЕСТО 3		Еквивалентни ниво dB(A)			
		измерени ниво	додатак	меродавни ниво	дозвољени ниво
ДАН	8.00 - 11.00	55.3		55	50
	13.00 -16.00	55.0		55	50
ВЕЧЕ	18.00 - 22.00	51.5		52	50
НОЋ	23.00 - 02.00	51.3		51	40
	03.00 - 06.00	52.8		53	40
ОЦЕНА	Према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање буке, узнемиравања и штетни ефеката буке у животној средини (Сл.гласник Републике Србије, бр. 75/2010), меродавни нивои буке испитаних звучних извора не прелазе дозвољени ниво за зону чисто стамбено подручје (за дан и вече, максимални дозвољени ниво 55 dBA) и за ноћ (максимални дозвољени ниво 45 dBA)				

МЕРНО МЕСТО 4		Еквивалентни ниво dB(A)			
		измерени ниво	додатак	меродавни ниво	дозвољени ниво
ДАН	8.00 - 11.00	58.9		59	55
	13.00 -16.00	49.4		49	55
ВЕЧЕ	18.00 - 22.00	52.1		52	55
НОЋ	23.00 - 02.00	52.6		53	45
	03.00 - 06.00	44.3		44	45
ОЦЕНА	Према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини (Сл.гласник Републике Србије, бр. 75/2010), меродавни нивои буке испитаних звучних извора не прелазе дозвољени ниво за зону чисто стамбено подручје (за дан и вече, максимални дозвољени ниво 55 dBA) и за ноћ (максимални дозвољени ниво 45 dBA)				

МЕРНО МЕСТО 5		Еквивалентни ниво dB(A)			
		измерени ниво	додатак	меродавни ниво	дозвољени ниво
ДАН	8.00 - 11.00	56.0		56	50
	13.00 -16.00	67.5		68	50
ВЕЧЕ	18.00 - 22.00	48.4		48	50
НОЋ	23.00 - 02.00	48.2		48	40
	03.00 - 06.00	42.1		42	40
ОЦЕНА	Према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетни ефеката буке у животној средини (Сл.гласник Републике Србије, бр. 75/2010), меродавни нивои буке испитаних звучних извора не прелазе дозвољени ниво за болничке зоне и опоравилишта (за дан и вече, максимални дозвољени ниво 50 dBA) и за ноћ (максимални дозвољени ниво 40 dBA)				

МЕРНО МЕСТО 6		Еквивалентни ниво dB(A)			
		измерени ниво	додатак	меродавни ниво	дозвољени ниво
ДАН	8.00 - 11.00	49.0		49	50
	13.00 -16.00	50.1		50	50
ВЕЧЕ	18.00 - 22.00	51.5		52	50
НОЋ	23.00 - 02.00	52.6		53	40
	03.00 - 06.00	45.7		46	40
ОЦЕНА	Према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини (Сл.гласник Републике Србије, бр. 75/2010), меродавни нивои буке испитаних звучних извора не прелазе дозвољени ниво за зону одмора и рекреације, велики паркови (за дан и вече, максимални дозвољени ниво 50 dB(A) и за ноћ (максимални дозвољени ниво 40 dB(A)).				

ЗАКЉУЧАК

Мерно место бр. 1. "Порта" – "Порта" – посматрано према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини ("Сл.гласник РС", бр. 75/10) и документу бр. 3/2014 – Акустичко зонирање града Крагујевца, припада зони бр. 5 – Градски центар, занатска, трговачка, административно-управна зона са становима, зона дуж аутопутева, магистралних и градских саобраћајница, дозвољена бука за дан 65 dB и за ноћ 55 dB.

Мерно место бр. 2. Раскрсница "Мала вага" - посматрано према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини ("Сл.гласник РС", бр. 75/10) и документу бр. 3/2014 – Акустичко зонирање града Крагујевца, припада зони бр. 5 – Градски центар, занатска, трговачка, административно-управна зона са становима, зона дуж аутопутева, магистралних и градских саобраћајница, дозвољена бука за дан 65 dB и за ноћ 55 dB.

Мерно место бр. 3. Индустијска зона, обданиште "Чуперак" - Индустијска зона, обданиште "Чуперак" - посматрано према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини ("Сл.гласник РС", бр. 75/10) и документу бр. 3/2014 – Акустичко зонирање града Крагујевца, припада зони бр. 6 – Индустијска, складишна и сервисна подручја и транспортни терминали без стамбених зграда – (На граници ове зоне бука не сме прелазити граничну вредност у зони са којом се граничи), дозвољена бука за дан 65 dB и за ноћ 55 dB. Према намени и предметној локацији на којој се налази обданиште "Чуперак" зона у коју се може сврстати је зона бр.1 - Подручја за одмор и рекреацију, болничке зоне и опоравилишта, школе, културно-историјски локалитети, велики паркови, дозвољена бука за дан 50 dB и за ноћ 40 dB.

Мерно место бр.4.–насеље "Аеродром"- посматрано према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини ("Сл.гласник РС", бр. 75/10) и документу бр. 3/2014 – Акустичко зонирање града Крагујевца, припада зони бр. 3 – Чисто стамбено подручје, дозвољена бука за дан 55 dB и за ноћ 45 dB.

Мерно место бр. 5. – Болничка зона-споменик др Михајлу Илићу, - посматрано према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини ("Сл.гласник РС", бр. 75/10) и документу бр. 3/2014 – Акустичко зонирање града Крагујевца, припада зони бр. 1 – Подручја за одмор и рекреацију, болничке зоне и опоравилишта, школе, културно-историјски локалитети, велики паркови, дозвољена бука за дан 50 dB и за ноћ 40 dB.

Мерно место бр. 6. – Велики парк - посматрано према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини ("Сл.гласник РС", бр. 75/10) и документу бр. 3/2014 – Акустичко зонирање града Крагујевца, припада зони бр. 1 – Подручја за одмор и рекреацију, болничке зоне и опоравилишта, школе, културно-историјски локалитети, велики паркови, дозвољена бука за дан 50 dB и за ноћ 40 dB.

Аеропалинолошки извештај за град Крагујевац - МАЈ 2025.године

У МАЈУ 2025. год. у ваздуху су била присутна следећа поленова зрна дрвећа: чемпреса и тује, врбе, јасена, дуда, брезе, липе, бора, ораха, храста, траве, коприве, конопља, боквице и киселице.

Чемпрес и тује су биле у ниским концентрацијама.

Врба је била у ниским, а 04.05.2025. год. у средњим концентрацијама.

Бреза је била у ниским, средњим, а 04.05.2025. год. у високим концентрацијама.

Липа је била у ниским концентрацијама.

Јасен је био у ниским концентрацијама.

Дуд је био у ниским, а 05.05.2025. год. у средњим концентрацијама.

Бор је био у ниским, а (03,04,05,06,15,16,17,18,19, 23,28 и 30).05.2025 год. у средњим концентрацијама.

Орах је био у ниским концентрацијама.

Храст је био у ниским, средњим а 04.05.2025 год. у високим концентрацијама.

Трава је била у ниским, средњим, а 23.05.2025.год. у високим концентрацијама.

Коприва је била у ниским, средњим, а 31.05.2025. год. у високим концентрацијама.

Конопља је била у ниским концентрацијама.

Боквица је била у ниским концентрацијама.

Киселица је била у ниским концентрацијама.

Јелена Ранковић
дипл. физичар

A large, leafy tree dominates the left and center of the frame. In the background, a wall covered in graffiti is visible, along with a red structure that appears to be a bench or a small building. The ground is covered in grass and fallen leaves. The sky is clear and blue.

КЕКОВЕСТИ
МАЈ
2025.

Град и „Водовод“ у заједничкој мисији очувања акумулације „Гружа“

Водоводни систем „Гружа“ представља кичму водоснабдевања за град Крагујевац, јер обезбеђује чак 75% укупне количине пијаће воде за град и околину

У циљу унапређења система и очувања овог стратешког ресурса, акумулацију су данас обишли градоначелник Крагујевца Никола Дашић, председник Скупштине града Ивица Момчиловић, у пратњи домаћина - директора ЈКП „Водовод и канализација“ Небојше Јаковљевића. Том приликом најављене су велике инвестиције и истакнут значај рационалног коришћења воде и заштите извора водоснабдевања.

- У сарадњи са ЈКП „Водовод и канализација“ ће током године бити реализована значајна улагања- истакао је градоначелник Никола Дашић. Планирана је реконструкција филтер поља на акумулацији, што се ради први пут од изградње самог постројења. Укупна вредност инвестиције износи око 70 милиона динара, а крајем прошле године смо започели и ревитализацију рени бунара на систему „Морава“, јер је здравље грађана је на првом месту, истиче Дашић. Он је додао да морамо схватити да је језеро „Гружа“ животни важно за наш град и зато апелујем на све грађане да воду користе рационално, посебно у летњем периоду- поручио је Дашић.

Ивица Момчиловић, председник Скупштине града, нагласио је да „Гружа“ представља основ нормалног живота у Крагујевцу.

- Као одговорни домаћини, морамо улагати у систем водоснабдевања и очувати његову функционалност. Град нема дилему када су у питању овакве инвестиције – здравље грађана и безбедна, хемијски

и бактериолошки исправна вода су приоритет. Ово је прво велико улагање у систем од његове изградње, и оно мора бити континуирано – рекао је Момчиловић.

Момчиловић је још додао да је важно и стално подизати свест грађана о значају очувања водних ресурса, посебно у контексту климатских промена и све већих оптерећења на водоводни систем.

Директор ЈКП „Водовод и канализација“ Небојша Јаковљевић подсетио је да је систем „Гружа“ пројектован да прими више од 60 милиона кубних метара воде, али да је тренутна попуњеност испод очекиваног нивоа за ово доба године.

- Са ове акумулације се дневно произведе преко 30 милиона литара воде за грађане Крагујевца. Међутим, велики изазов представља загађење воде, као и наставак бесправне градње у зони санитарне заштите – упозорио је Јаковљевић.

Према његовим речима, од почетка године поднето је 23 пријава за бесправну градњу, док је у 2024. години поднето чак 80. **У зони санитарне заштите тренутно се налази више од 300 нелегалних објеката. Очекујемо да надлежни државни органи предузму неопходне мере, јер овакви објекти директно утичу на квалитет сирове воде и доводе у питање безбедност водоснабдевања-** закључује Јаковљевић.

Током посете представљени су технички капацитети постројења и планови за њихово унапређење. Посебна пажња усмерена је на пречишћавање воде, пошто постојећих 16 пешчаних филтера раде више од 40 година, што је довело до пада ефикасности и потребе за хитан технички захват.

Третмани сузбијања ларви и одраслих јединки комараца

Обавештавају се грађани да ће у среду, 28. маја 2025. године, уколико се за то створе повољни метеоролошки услови

Обавештавају се грађани да ће у среду, 28. маја 2025. године, уколико се за то створе повољни метеоролошки услови,

Друштво за дезинфекцију, дезинсекцију и дератизацију ЕКО-САН ПЛУС д.о.о. извршити третмане сузбијања ларви и одраслих јединки комараца, и то:

Третман сузбијања ларви комараца на мањим и већим воденим реципијентима (баре, канали и језера) ће бити реализован у преподневним часовима препаратом Vectobac WG, биолошким препаратом на бази *Bacillus Thuringiensis var.israelensis*.

Третман сузбијања одраслих комараца ће бити изведен од 19.00 до 22.00 часа уређајима са земље, препаратом Aqua K-Othrin на бази Delta-metrin-a и Icon 2.5 на бази Lambda Cihalotrina. Третманом су обухваћене улице са доста вегетације, паркови, игралишта и сл. У појединим деловима града биће изведено задимљавање (Шумарице).

Моле се пчелари да предузму све неопходне мере заштите пчела.

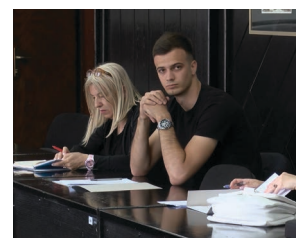
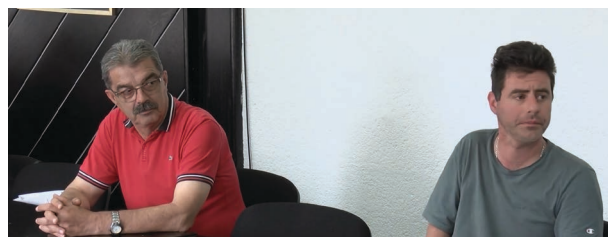
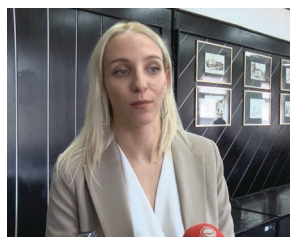
Потписани уговори за финансирање/ суфинансирање пројеката у области заштите животне средине

Представници организација и удружења који делују у области заштите животне средине, у присуству члана Градског већа за унапређење и заштиту животне средине Стефана Никежића, потписали су данас уговоре о финансирању/суфинансирању пројеката средствима издвојеним из буџета Града Крагујевца за ову годину.

- *Приоритет су, као и ранијих година, били пројекти у области заштите земљишта, ваздуха, воде, садње, зелене економије, циркуларне економије, пошумљавања и озелењавања града-* каже Никежић, *као и друге активности које доприносе одговорном понашању и активном укључивању организација, грађана и институција у заштиту животне средине и одрживи развој, а које су у складу Планом развоја града Крагујевца за период 2021-2031. године.* Никежић је истакао да финансијска средства која град издваја за ову област настављају са трендом раста па је за 2025. годину обезбеђено 4,5 милиона динара, распоређених на 18 пројеката колико је ове године и конкурисано. *Следеће године очекујемо већи број удружења и пројеката као и већа средства из буџета за област заштите животне средине,* додао је члан ГВ.

- *Удружење Екомар је ове године конкурисало са пројектом "Глас воде, приче које теку" а ради се о наставку прошлoгодишњег пројекта такође подржаног из буџета града Крагујевца,* каже Марија Симић Савић, програмска директорка удружења.

Представник Клуба акцијаша и волонтера Крагујевца каже да су ове године у фокусу акције чишћења и уређења простора око Средње школе Кнез Александар I Карађорђевић и уређење дела Спомен парка Шумарице уочи обележавања Крагујевачког октобра.

Удружење Први први на скали овогодишњим пројектом завршава циклус "Крагујевац без ГМО 2013-2025" припремом резимеа свих предавања који ће бити доступан широј јавности

и установама, поред редовног обавештавања о теми у складу са Програмом заштите животне средине.

Поред осталих подршку Града за реализацију својих годишњих програма и пројеката добила су и удружења: Стаклено звоно, Еколошко истраживачко друштво "Младен Караман", Омладинска организација Шумадије, Удружење студената ФИН-а, Удружење грађана ветерани војне полиције Србије и други.

Додељена годишња признања Крагујевачки слез за 2024. годину

У

оквиру пројекта „Оснивање Регионалног центра за циркуларну економију“, који реализује Регионална агенција за економски развој Шумадије и Поморавља, одржано је предавање представницима приватног сектора.

Годишње признање "Крагујевачки слез" за 2024. годину у форми повеље за најупечатљивији допринос заштити и унапређењу животне средине на територији Крагујевца припало је Милошу Срејовићу, постхумно. Повеља је уручена његовом брату Милошу и супруги Драгани. Захвалнице "Крагујевачки слез" ове године добили су Саша Алемпијевић, удружење Екомар и Јелена Павловић.

Члан Градског већа за унапређење и заштиту животне средине Стефан Никезић, у име петочланог жирија истакао је значај и јединственост ове награде на територији града.

- Град Крагујевац се прикључио додељивању признања "Крагујевачки слез" од почетка и подржава сваки вид активности усмерених ка заштити животне средине. Из године у годину расте број и предлагача и кандидата, што потврђује све већу свест и ангажованост наших суграђана – рекао је Никезић истакавши да је ове године жири одлучио да признање Крагујевачки слез постхумно додели Милошу Срејовићу, Крагујевчанину, еколошком активисти који је радио на очувању река, планина, вода, не само на територији града, већ и целе Србије. Никезић је изразио захвалност Ботаничној башти и Природно-математичком факултету, као и иницијатору Дејану Милошевићу и удружењу ПРВИ ПРВИ НА СКАЛИ, што су покренули врсту награде која је јединствена на територији нашег града.

У име добитника овогодишњих захвалница обратила се Јелена Павловић коју је, због изузетног доприноса очувању животне средине, подизању еколошке свести грађана и континуираног волонтерског рада у области заштите природе у Крагујевцу, кандидовало Удружење ЕКОМАР. Она је подсетила колико је важно да свако, макар и мало, чува природу и своје окружење како би наш град био још боље и чистије место за живот, као и то колико је важно да се томе уче и деца и млади.

Иначе, признање "Крагујевачки слез" настало је 2023. године на иницијативу удружења ПРВИ ПРВИ НА СКАЛИ у партнерству са Природно-математичким факултетом Универзитета у Крагујевцу ради подстицања бриге о животној средини кроз најзначајније доприносе у

протеклој години. Кандидати за стицање признања „Крагујевачки слез“ могу бити сва физичка и правна лица са пребивалиштем, односно седиштем на територији Крагујевца. Јавни позив за достављање предлога ове године трајао је од 6. априла до 6. маја.

Одлуку о додели признања већином гласова донео је жири у саставу: руководилац Ботаничке баште проф. др Маријана Косанић, председница жирија и чланови: Стефан Никезић, члан Градског већа за унапређење и заштиту животне средине, магистар Драган Маринковић начелник Одељења за заштиту животне средине Градске управе за развој и инвестиције, Сузана Милошевић Добричић представник „Екоматотеке“, удружења по позиву и Дејан Милошевић, представник иницијатора, удружења ПРВИ ПРВИ НА СКАЛИ.

Јачање еколошке свести кроз уређење простора око стадиона „Чика Дача“

П

рограм „ПРО – Локално управљање за људе у природи“, који Влада Швајцарске подржава у износу већем од 225.000 евра, 18 локалних самоуправа у Србији у наредних годину дана реализоваће пројекте усмерене на заштиту животне средине.

YouTube

Допринос локалних самоуправа биће већи од 31.000 евра, а један од градова који је добио подршку је и Крагујевац.

Локалне самоуправе су у партнерству са организацијама цивилног друштва, предложиле пројекте који одговарају на конкретне потребе у области заштите животне средине, са фокусом на решења заснована на природи и укључивању грађана у процес доношења одлука.

Град Крагујевац добио је 1,9 милиона динара, а пројекат има за циљ проширење зелених површина и јачање еколошке свести кроз уређење простора око стадиона „Чика Дача“.

Активности обухватају садњу дрвећа, едукативне радионице и промотивне кампање.

Подржани пројекти обухватају широк спектар области, укључујући управљање отпадом, очување природних ресурса, унапређење квалитета ваздуха, уређење зелених површина и пошумљавање, управљање водним ресурсима, обновљиве изворе енергије и развој екотуризма.

Све иницијативе укључују и активности око подизања свести грађана о значају очувања животне средине.

Чишћење дивљих депонија и видео надзор

Крагујевац је од Министарства за заштиту животне средине добио средства за уклањање осам дивљих депонија, како би се унапредио квалитет живота грађана. Реч је о новим локацијама у граду где грађани нелегално одлажу свој отпад.

YouTube

У циљу превенције нелегалног одлагања и уклањања дивљих депонија Крагујевац је и ове године од Министарства заштите животне средине добио средства за решавање проблема дивљих депонија на својој територији.

Ради се о осам нових локација у граду, где су настале дивље депоније.

Након чишћења, у плану је да се постави видео надзор. У плану је да се до краја године уклоне дивље депоније у Корићанима у Благовештењској улици, у Корману у Улици 19. октобра, на Теферичком гробљу у Бресничкој улици, у Грошници код Петрове воденице, на Кошутњачком брду код Илићевског гробља.

Дивље депоније постоје и код Складишног центра, покрај

корита Лепенице и Кошутњачког виса.

Иако град стално ради на уклањању дивљих депонија, несавесни грађани их опет праве на истом месту.

Зато надлежни апелују на грађане да пријаве еколошке проблеме на које наилазе у својим срединама.

Искуство показује да су грађани у претходном периоду највише пријављивали управо настанак дивљих депонија у својој околини.

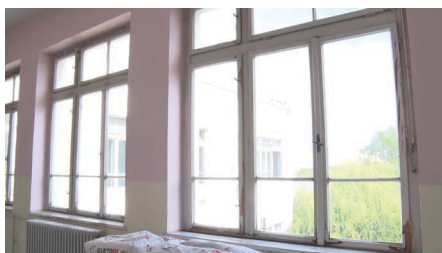
Енергетски потпуно санирано пет основних школа

Енергетска санација јавних објеката један је од приоритета града Крагујевца. У складу са тим у претходних пет година, уз финансијску подршку државе, енергетски је потпуно санирано пет основних школа, а тренутно се изводе радови у Основној школи „Ђура Јакшић“.

Комплетна замена столарије и расвете, санација унутрашњих зидова и подова, замена или ремонт грејних дела – део су обимних радова предвиђених енергетском санацијом Основне школе „Ђура Јакшић“.

Инвестиција вредна близу 90 милиона динара реализује се уз финансијску подршку Министарства рударства и енергетике, које је обезбедило трећину средстава, док је остатак новца издвојен из градског буџета.

У претходних пет година енергетски је санирано пет основних школа на територији града Крагујевца.

С обзиром на то да школски објекти поседују велику квадратуру стаклених површина, за њихову санацију је потребно много новца и због тога је локална самоуправа до сада са тим пројектима аплицирала за новац код Министарства рударства и енергетике.

Осим школа и вртића на територији града Крагујевца у наредном периоду могли би да буду енергетски санирани и други јавни објекти, попут установа здравствене заштите.

Санација пепелишта - Крагујевчанима чист ваздух, грађевинцима сировина

У

з поштовање највиших еколошких стандарда, град Крагујевац уз подршку Министарства заштите животне средине, припрема се за реализацију друге фазе модернизације даљинског грејања у Крагујевцу.

You Tube

После замене котлова, односно преласка на гас као главног енергента, следи санација пепелишта из круга Енергетике.

Одабрани модел подразумева коришћење пепела са депоније Енергетике у грађевинској индустрији, саопштено је приликом посете министарке за заштиту животне средине Крагујевцу и Енергетици. Укупна вредност обе фазе пројекта је 18 милиона евра.

У Скупштини града одржана је презентација пројекта „Управљање и поновна употреба пепела/шљаке из постројења за даљинско грејање Крагујевац, Србија“ којој су присуствовали представници министарства заштите животне средине, Енергетике, градоначелник и чланови Градског већа, као и представници фирме Текон-Техноконсалтинг.

Након презентације, уприличена је посета постројењима у ремонту, нових котлова и депоније пепела предузећа Енергетика. Утовару пепела претходиће поступак заливања дела депоније воденим топовима.

Камиони заштићени цирадом транспортоваће пепео под надзорним камерама.

Због саме локације на којој се налази градска топлана, проблем аерозагађења био је присутан деценијама. Од преласка на систем даљинског грејања на гас, квалитет ваздуха у граду Крагујевцу поправио се за 70 одсто.

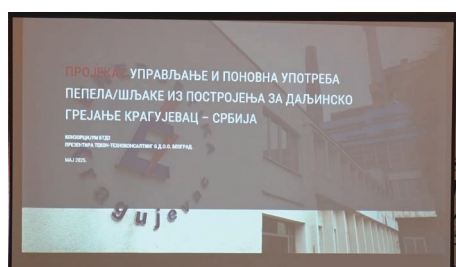
Све топлане су имале исту праксу одлагања пепелишта. Модел и искорак који је примењен у Крагујевцу, може бити пример за решавање овог еколошког проблема и у другим градовима Србије.

Настављају се инвестиције које се односе на заштиту животне средине

Министарство заштите животне средине, поред уложених 18 милиона евра из кредитне линије Европске банке за обнову и развој, којима се финансирају циклуси модернизације даљинског грејања, у претходном периоду инвестирало је, кроз различите пројекте, више од 50 милиона динара у град Крагујевац.

YouTube

У наредном периоду, настављају се инвестиције које се односе на заштиту животне средине, најавила је ресорна министарка Сара Павков, приликом посете Енергетици.

Град Крагујевац, уз подршку Министарства животне средине, у континуитету реализује пројекте који утичу на смањење загађења ваздуха, али и доприносе енергетској ефикасности у јавним објектима.

Од предшколских и школских установа до градских предузећа.

Вредност реализације пројекта смањења загађења ваздуха пореклом из индивидуалних извора је 12 милиона динара.

Министарство заштите животне средине учествује са осам, а град са четири милиона динара.

Други пројекат, замена котларнице у Јавно комуналном предузећу Шумадија, вредности је преко 10 милиона динара.

Оба пројекта се реализују у 2025. години.

Одржива пољопривреда је будућност пољопривреде у Србији

У

Крагујевцу је одржана конференција „Одржива пољопривреда у Србији – шансе и могућности“, уводни догађај у оквиру пројекта „Снага грађанског учешћа у одрживу пољопривреду у Србији“ који спроводе Развојни бизнис центар Крагујевац, Удружења „Енека“, „Млади пољопривредници Србије“ и Еколошки центар „Станиште“ уз финансијску подршку Европске уније.

YouTube

Одржива пољопривреда представља интегрисан систем производње биљака и гајења животиња, а да се при том води рачуна о животној средини и здрављу људи.

Циљ конференције је да се унапреди капацитет организација цивилног друштва кроз сарадњу са јавним сектором, подизање свести пољопривредних произвођача и потрошача о користима одрживе пољопривреде, подршка фармерима за вођење конкурентног агробизниса, као и предлагање стратешког оквира за развој одрживе пољопривреде у Србији.

Учесници и партнери на пројектису и чланови Удружења „Млади пољопривредници Србије“.

Пројекат је највише намењен удружењима пољопривредника из централне, источне, јужне Србије и Војводине, грађанима, али и потрошачима пољопривредних производа.

Предвиђен је и програм он-лајн обука за удружења пољопривредника који ће бити доступан на посебној он-лајн платформи, као и еПриручник за конкурентно одрживо агробизнис пословање.

КГ еко билтен (месечни билтен о стању животне средине у граду Крагујевцу) је настао у сарадњи Одељења за заштиту животне средине Града Крагујевца са Институтом за јавно здравље - Крагујевац и удружењем грађана "Стаклено звоно"

ЧЛАН ГРАДСКОГ ВЕЋА ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ И ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
Стефан Никезић

Трг Слободе 3
34000 Крагујевац

ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
ГРАДСКА УПРАВА ЗА РАЗВОЈ И ИНВЕСТИЦИЈЕ
Начелнк управе : Снежана Петровић

ОДЕЉЕЊЕ ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
начелник мр Драган Маринковић

Трг Слободе 3
www.kragujevac.rs

Драгана Мркаљ
дипломирани биолог - еколог, саветник

КГ ЕКО билтен 04/22
за мај 2025.
изашао је 26. 08. 2025. године

Издавач :
ГРАДСКА УПРАВА ЗА РАЗВОЈ И ИНВЕСТИЦИЈЕ
Одељење за заштиту животне средине града Крагујевца

Уређује:
Удружење "Стаклено звоно"

Зорица Савић Ранковић
Бојан Ранковић

Фотографије: Бојан Ранковић
Билтен садржи податке преузете из извештаја
Института за јавно здравље – Крагујевац